

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

កូនស្លៀវកៅ ស្តីពី
បច្ចេកទេសដាំដំណាំដំឡូងមី
ដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
Climate Resilient Cassava Growing Technique

រៀបចំដោយ កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មថ្មីដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ASPIRE)

ឧបត្ថម្ភដោយ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងមូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍកសិកម្ម (IFAD)

រាជធានីភ្នំពេញ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៨

អារម្ភកថា

ការផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការផ្ទេរនូវចំណេះដឹង បច្ចេកវិទ្យា និង
នវានុវត្តន៍ថ្មីៗដែលធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ការផ្សព្វផ្សាយនេះរួមចំណែកក្នុងការ
ដោះស្រាយ គ្រោះធម្មជាតិ និងបញ្ហានានាដល់កសិករ និងសហគមន៍កសិកម្ម សំដៅជំរុញការ
បង្កើនផលិតភាព គុណភាព សុវត្ថិភាពផលិតផលកសិកម្ម និងបង្កើនប្រាក់ចំណូលគ្រួសារ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទបានដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយផ្សព្វផ្សាយ
កសិកម្មកម្ពុជានាឆ្នាំ ២០១៥ បានបង្ហាញថា កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយត្រូវបញ្ឈប់បញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធ
ទៅនឹងធនធានធម្មជាតិ និងបរិស្ថាន ក៏ដូចជាបញ្ហាសុខភាព ទៅក្នុងឯកសារសម្ភារនិងសារ
ផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម តាមរយៈការចែករំលែកចំណេះដឹងអំពី ការអនុវត្តលើការគ្រប់គ្រងទី
ជម្រាល ការគ្រប់គ្រងនិងការអភិរក្សដី ទឹក និងក្សេត្រ-រុក្ខកម្ម បង្កើនផលិតភាព ពិពិធការប
នីយកម្ម និងពាណិជ្ជបនីយកម្មកសិកម្ម ដោយបង្កើនការផ្តល់សេវាផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេស
កសិកម្ម ដល់កសិករ ការស្រាវជ្រាវបច្ចេកទេសកសិកម្ម សំដៅបង្កើនទិន្នផលដំណាំ សុវត្ថិភាព
ចំណីអាហារ ក្នុងបរិបទតម្រូវការទីផ្សារ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយ បច្ចេកទេសកសិកម្មថ្មីដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ(ASPIRE)
បានរៀបចំ “ឯកសារបច្ចេកទេស ស្តីពីបច្ចេកទេសដំណាំដំឡូងមី ដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួល
អាកាសធាតុ “ នេះឡើង ដោយបានពិភាក្សាជាមួយអ្នកបច្ចេកទេស អ្នកឯកទេស និងអង្គភាព
ជំនាញបច្ចេកទេសនានា នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។

អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទសូមដាក់ចេញនូវ
ឯកសារបច្ចេកទេស ស្តីពី វិធីសាស្ត្រដាំដំឡូងមី ដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែល
ជាឯកសារគ្រឹះសម្រាប់មន្ត្រីកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ អង្គការ
ក្រៅរដ្ឋាភិបាល ភ្នាក់ងារប្រតិបត្តិនៅមូលដ្ឋាន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់យកទៅអនុវត្តក្នុងការផ្ទេរ
បច្ចេកវិទ្យា និងវិធីសាស្ត្រកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដល់កសិករនិងអ្នក
ផលិតទទួលបានគុណភាពខ្ពស់ និងបង្កើនប្រាក់ចំណូល។

ថ្ងៃ **ពុធ** ៤ ខែ **ស្អាត** ឆ្នាំច សំរឹទ្ធិស័ក ព.ស.២៥៦២

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី...៣០.....ខែ...**សីហា**...ឆ្នាំ២០១៨

អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម	1
១. អត្ថប្រយោជន៍នៃដំណាំដំឡូងមី	1
២. ការជ្រើសរើសពូជ	2
៣. ការជ្រើសរើសដើម និងកាត់ដើម	2
៤. ការរៀបចំដី និងការដាំដុះ	3
៥. ការថែទាំ	5
៦. សត្វល្អិត និងជម្ងឺលើដំណាំដំឡូងមី	5
៧. ការគ្រប់គ្រងជីជាតិដី	10
៨. ការគ្រប់គ្រងទឹក	11
៩. បច្ចេកទេសប្រមូលផល និងការគ្រប់គ្រងក្រោយពេលប្រមូលផល	11
១០. ប្រតិទិនដាំដុះ និងតម្រូវការទីផ្សារ	12
១១. ផែនការអាជីវកម្មអាស្រ័យលើធនធានដែលមានស្រាប់	12
១២. វិភាគសេដ្ឋកិច្ច	13
ឯកសារយោង	15

សេចក្តីផ្តើម

ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុធ្វើឲ្យមានផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដល់ផលិតកម្មកសិកម្មជា ពិសេសការធ្វើកសិកម្មដែលពឹងផ្អែកទៅលើធម្មជាតិ។ ការផ្លាស់ប្តូរពេលវេលាដាំដុះដោយសារ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ធ្វើឲ្យមាន ផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់ផលិតកម្មដំណាំដំឡូងមី។ ការកើនឡើងនូវសត្វល្អិតបំផ្លាញ ជម្ងឺ ការប្រែប្រួលរបបទឹកភ្លៀង និងភ្លៀងធ្លាក់មិនទៀងទាត់ រាំងស្ងួត ទឹកជំនន់ ធ្វើឱ្យទិន្នផលដំណាំដំឡូងមីមានការធ្លាក់ចុះដែលអាចធ្វើឲ្យប្រាក់ចំណូល របស់កសិករមានការថយចុះផងដែរ។ ការយល់ដឹងពីវិធានការ និងបច្ចេកទេសកសិកម្មដែលធន់ ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ អាចជួយកាត់បន្ថយនូវហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ និងការ ខាតបង់ផ្សេងៗ និងបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់ កសិករ។ សកម្មភាពសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលគួរ អនុវត្តដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យ និងផលប៉ះពាល់ ការប្រែប្រួល អាកាសធាតុក្នុងផលិតកម្ម ដំណាំដំឡូងមីមានដូចជា៖ ការជ្រើសរើសនិងផលិតពូជ ការរៀបចំដីនិងការដាំដុះ ការថែទាំ ការគ្រប់គ្រងសត្វល្អិតចង្រៃនិងជម្ងឺ និងការគ្រប់ដីជាតិដី។

១ អត្ថប្រយោជន៍នៃដំណាំដំឡូងមី

- ជួយថែរក្សាសមត្ថភាព និងផលិតភាពដី កាត់បន្ថយការហូរច្រោះដំឡូងមីមានសក្តានុពល ទិន្នផលខ្ពស់ និងអាចដាំបានទូលំទូលាយក្នុងលក្ខខណ្ឌតំបន់ខ្ពង់រាប ទោះបីជានៅ លើប្រភេទដីខ្សាច់ដីជាតិ និងនៅតំបន់មានទឹកភ្លៀងតិច ឬភ្លៀងមិនទៀងទាត់ ដែល ដំណាំផ្សេងៗមិនអាចដាំបាន
- មើមដំឡូង ជាប្រភពថាមពលមានតម្លៃថោក សម្រាប់ម្ហូបអាហារ ឬចំណីសត្វតាមកសិដ្ឋាន។ ស្លឹកដំឡូងមីមានប្រូតេអ៊ីនខ្ពស់ និងអាចប្រើជាចំណីអាហារមនុស្ស និងសត្វ ។

មើមដំឡូង និងស្លឹកប្រើជាចំណីសត្វ

២.ការជ្រើសរើសពូជ

- ពូជដែលបរិភោគបាន ឬមិនបាន
- ពូជធន់នឹងអាកាសធាតុ សត្វល្អិត ជម្ងឺ
- ពូជពូកែចាក់មើមក្នុងដី
- ផ្តល់ទិន្នផល និងកម្រិតម្សៅខ្ពស់
- ឆាប់ផ្តល់មើម ពេញនិយមសម្រាប់ទីផ្សារ
- ពូជមានសន្ទុះការលូតលាស់ខ្លាំង
- ពូជសម្រាប់បរិភោគមើម: មានសភាពម៉ឺងរសជាតិផ្អែមច្រើនជាងល្វីង និង ធន់ទៅនឹងភាពរាំងស្ងួត រយៈពេលលូតលាស់ ៨ ទៅ ១២ ខែ។

ពូជ ខេ យូ ៥០

៣.ការជ្រើសរើសដើម និងកាត់ដើម

- ដើមមានសុខភាពល្អ អាយុពី ៨ ទៅ ១៨ខែ គ្មានផ្ទុកសត្វល្អិត និងជម្ងឺ
- ចំពោះពូជមានអាយុ ៨ ខែ ត្រូវកាត់យកតែផ្នែកកណ្តាល
- កាត់ប្រវែង ២០ ទៅ ២៥សង់ទីម៉ែត្រ
- ប្រវែងកំណាត់កង់ដែលត្រូវកាត់ ចំនួន ពី ៥ ទៅ ៧ ភ្នែកក្នុង១កំណាត់ (អាស្រ័យតាមប្រភេទពូជ)
- ត្រូវកាត់នឹងកាំបិត ឬ រណាមុត កុំឲ្យខ្លាំងសំបក និងសាច់ដើមពូជរបួស ។

ការកាត់ដើមដំឡូង

៤. ការរៀបចំដី និងការដាំដុះ

- លើករង ១ ម៉ែត្រ កម្ពស់ ២០-៣០សង់ទីម៉ែត្រ តាមរដូវកាលដាំដុះ
- ការដាំបញ្ជូរ ដាំបញ្ជិត ដាំផ្នែក
- ចន្លោះជួរ និងគុម្ពៈ

ចន្លោះពី ១ ជួរ ទៅ ១ជួរ	ចន្លោះពី ១ ដើម ទៅ ១ដើម	ចំនួនដើម
៩០ ស.ម	៦០ ស.ម	១៨.០០០ដើម/ហត
៩០ ស.ម	៩០ ស.ម	១២.០០០ដើម/ហត
៩០ ស.ម	១២០ ស.ម	៩.០០០ដើម/ហត

- អាចដាំបានទាំងរដូវប្រាំង និងវស្សា។ រដូវវស្សា ពីខែ ឧសភា-មិថុនា និងប្រាំងពី ខែ វិច្ឆិកា-ធ្នូ បន្ទាប់ពីទឹកទន្លេចាប់ផ្តើមស្រក
- វិធីសាស្ត្រទប់ស្កាត់ការហូរច្រោះដី៖
  - ដាំដោយមិនមានការភ្ជួរដី និងត្រឡប់កាកសំណល់ និងស្មៅទៅក្នុងដី នឹងបង្កើនសមាសភាពសរីរាង្គនៃដី៖ ជន្លួន ទឹកឆាប់ជ្រាប និងការពារពីការហូរច្រោះ
  - ភ្ជួរដីជាជួរស្របទិសជម្រាល ហើយលើករងកាត់ទទឹង
  - នៅលើដីជម្រាលខ្លាំង ការរៀបចំដីដោយដាំជារណ្តៅ គឺជាជម្រើសដ៏ល្អបំផុត។
  - ការគ្រប់គ្រងដីបានល្អ ប្រើកាកសំណល់ស្មៅ រុក្ខជាតិដែលងាប់ ឬប្លាស្ទិកដោយធ្វើការចោះរន្ធត្រង់ចំណុចគុម្ព ឬគល់ធ្វើជាគម្របដី ដើម្បីបង្កើនទិន្នផលដំឡូងមី ឬធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងសមត្ថភាពនិងផលិតភាពដី

ការហូរច្រោះដី

- ក្រោយភ្លៀងខ្លាំង២ទៅ៣ថ្ងៃ ការហូរព្រោះបាក់ដីធ្ងន់ធ្ងរអាចកើតមានឡើងកសិករ ត្រូវអនុវត្តការកាត់បន្ថយការហូរព្រោះដី៖
  - គ្រប់គ្រងដំណាំឲ្យត្រូវនឹងលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុ ស្ថានភាពដី ដែលបានដាំ ជ្រើសរើសដំណាំ ឬប្រព័ន្ធដាំដុះត្រឹមត្រូវ ពូជដែលធន់ទៅនឹងភាពរាំងស្ងួត។

ការដាំបញ្ចៀង

ការដាំផ្តេក

ការដាំបញ្ជូរ

ការដាំដោយមិនក្លូរ

ការដាំនៅលើដីជម្រាល

៥. ការថែទាំ

- ចាប់ផ្តើមធ្វើស្មៅដំឡូងមី ក្នុងកំឡុងពេល ២ ទៅ៣ ខែក្រោយដាំ (ទទួលបាន ទិន្នផលខ្ពស់)
- កម្ចាត់ស្មៅដោយដៃ ជាមួយចបដងវែង ឬ ប្រើនង្គ័លកម្លាំងមនុស្ស
- ពូនគល់ក្រោយដាំបាន ២-៣ខែ
- លូសស្លឹកខាងក្រោមចេញ ពេលមានកម្ពស់ ពី ០.៨ ម៉ែត្រ ទៅ១ម៉ែត្រ
- ដីទ្រាប់បាត៖ ដីលាមកសត្វ ពី ៦ ទៅ ៧ តោនក្នុងហិកតា
- ដាក់ដីបំប៉នលើកទី១ ប្រើដី ១៥-១៥-១៥ ចំនួន១៥៦ក្រ១ហ.ត ក្រោយដាំ១-២ខែ
- ដាក់ដីបំប៉នលើកទី២ ប្រើដីអ៊ុយរ៉េ ៩៤គ.ក្រ និងដីប្លូតាស្យូម ៩៤គ.ក្រ/១ហ.ត
- កប់ដីក្នុងដីចម្ងាយ ២០ស.មពីគល់ដំឡូងមី
- ដំណាំដំឡូងមី មិនមែនជាប្រភេទ ដំណាំត្រូវការសំណើមខ្ពស់ ឬជាំទឹកនោះឡើយ
- សំណើមខ្ពស់ ឬជាំទឹក ធ្វើឲ្យការលូតលាស់ខ្សោយ ដើមតូច ទាប ស្លឹកមានពណ៌ លឿង និងជ្រុះស្លឹក។

ការសម្អាតស្មៅដោយដៃ

៦. សត្វល្អិត និងថ្លៃថ្នូរដំណាំដំឡូងមី

៦.១. សត្វល្អិត និងវិធីសាស្ត្រទប់ស្កាត់ និងកម្ចាត់

ក. ថែដំឡូងមី

❖ លក្ខណៈបំផ្លាញ

- ស្លឹកប្រៃជាពណ៌លឿង រួញ និងចុងស្លឹកក្រិន ខ្លោចស្លឹកជ្រុះ ដើមកោងរៀច និងងាប់ត្រួយ
- មានក្រមរម្រែងភ្លើងលើផ្ទៃស្លឹក។

❖ វិធីសាស្ត្រទប់ស្កាត់ និងកម្ចាត់

- កាត់កន្លែងសត្វបំផ្លាញដុតចោលយកកំណាត់ដំឡូងមីត្រាំថ្នាំ ថែមេតូហ្សាមុនពេលដាំ។

ថែទាំទ្រូងមី

ខ.រុយស

- ❖ **លក្ខណៈបំផ្លាញ**
  - វាបីតជញ្ជក់យករស់ជាតិពីស្លឹក ធ្វើឱ្យស្លឹករួញ ស្លោក និងជ្រុះ
  - បន្ទាល់ទុកសារជាតិទឹកដមលើស្លឹក ទាក់ទាញស្រមោច
  - ជាភ្នាក់ងារចម្លងជម្ងឺម៉ូសារីច។
- ❖ **វិធីសាស្ត្រទប់ស្កាត់ និងកម្ចាត់**
  - ប្រើពូជធន់
  - ប្រើវិធានការណ៍ជីវសាស្ត្រ (សត្វល្អិតមានប្រយោជន៍)
  - យកកំណាត់ដំឡូងមីត្រាំថ្នាំ ថែមេតូហ្សាំ។

រុយស

គ. ពីងពាងដំឡូងមី

❖ លក្ខណៈបំផ្លាញ

- ធ្វើឱ្យអន់គុណភាពនិងបរិមាណដើមដំឡូងមីជាបន្ត
- ជ្រុះស្លឹក ចុងត្រួយ និងខ្លែងងាប់។

❖ វិធីសាស្ត្រទប់ស្កាត់ និងកម្ចាត់

- ដាំនៅដើមរដូវវស្សា ប្រើពូជធន់
- យកកំណាត់ដំឡូងមីត្រាំថ្នាំ ថែមេតូហ្សាំ។

ពីងពាងដំឡូង

៦.២ ជម្ងឺ និងវិធីសាស្ត្រទប់ស្កាត់ និងកម្ចាត់

ក. ជម្ងឺម្លូសារីច

❖ លក្ខណៈបំផ្លាញ

- រុក្ខជាតិមិនលូតលាស់ ស្លឹកមានពណ៌ចម្រុះលឿង បៃតង ស
- ស្លឹកមានទំហំតូច ហើយរុញក្រញ៉ាំង។

❖ វិធីសាស្ត្រទប់ស្កាត់ និងកម្ចាត់

- ប្រើពូជដែលធន់ទ្រាំ កុំយកដើមដែលមានជម្ងឺមកដាំ
- កាប់ដើមមានជម្ងឺដុតចោល។

ជម្ងឺសារីត

ខ.ជម្ងឺអុចស្លឹក

❖ **លក្ខណៈបំផ្លាញ**

- ស្នាមអុតសងខាងនៃផ្ទៃស្លឹក និងស្នាមក្រមៅនៅគែមខាងចុង
- ធ្វើឱ្យដំឡូងមីជ្រុះស្លឹក។

❖ **វិធីសាស្ត្រទប់ស្កាត់ និងកម្ចាត់**

- ប្រើពូជដែលធន់ទ្រាំ
- ហាមយកដើមដែលមានជម្ងឺមកដាំ។

ជម្ងឺអុចស្លឹក

គ.ជម្ងឺរលួយឫស

❖ លក្ខណៈបំផ្លាញ

- ពេលដកដើម ឫសរលួយមានក្លិនស្អុយ
- ច្រើនកើតលើដីជាំទឹកនៅរដូវភ្លៀង ដើមដំឡូងមីងាប់បន្តិចម្តងៗ។

❖ វិធីសាស្ត្រទប់ស្កាត់ និងកម្ចាត់

- យកតែដើមមេយកមកដាំ
- ផ្លាស់ប្តូរមុខដំណាំ។

ជម្ងឺរលួយស្លឹក

ឃ.ជម្ងឺបាក់តេរីញាយលើដំឡូងមី

❖ លក្ខណៈបំផ្លាញ

- មានអុតតូចៗនៅខាងក្រោមផ្ទៃស្លឹក
- មានជ័រស្អិតៗ បើកើតលើដើមខ្លី ទងស្លឹក និងផ្ទៃស្លឹក។

❖ វិធីសាស្ត្រទប់ស្កាត់ និងកម្ចាត់

- សម្អាតសំណល់ដើមមានជម្ងឺចោល
- ដាំនៅចុងរដូវភ្លៀង
- ផ្លាស់ប្តូរមុខដំណាំ សណ្តែក ពោត
- កាប់ដើមមានជម្ងឺដុតចោលបន្ទាប់ប្រមូលផល។

ជម្ងឺបាក់កេរីព្រាយលើដំឡូងមី

៧. ការគ្រប់គ្រងជំងឺជាតិដី

ដើម្បីកាត់បន្ថយការហូរច្រោះដីដោយសារទឹក និងបង្កើនផលដំណាំកសិករត្រូវ៖

- ដាំដំឡូងមានចន្លោះជិតគ្នា។ ប្រើដីធម្មជាតិ ដាំប្រភេទស្មៅ មួយចំនួនលើរងបត់ បែន ឬដើមឈើប្រភេទស្មៅ
- ភ្ជួរជាគំនូសបត់បែន និងលើកជារងប្រើប្រាស់គម្របដី និងដាំដំណាំឆ្លាស់ជាមួយ ស្រូវចម្ការ និងពោត បន្ទាប់មកជាមួយសណ្តែកដី សណ្តែកអង្កុយ ឬ សណ្តែកបាយ ពពួកសណ្តែកអាចស្រូបយកអាសូតពីបរិយាកាស ហើយដំឡូងមីក៏ទទួលយក ផលពីសណ្តែកនេះដែរ
- ប្រើចំបើងឬស្លឹករុក្ខជាតិគ្របលើរងដំឡូងមីបន្ទាប់ពីដាំ រក្សាសំណើមដី ការពារការ ហូរច្រោះ ការពារកុំឲ្យ ស្មៅដុះ និងផ្តល់ជីជាតិទៅឲ្យដីវិញ
- ផ្លាស់ប្តូរដីមកដាំដំណាំផ្សេង ល្អា ធ្នូ ពោត សណ្តែកដី ឬ នៅដីទំនេរ ដើម្បីរក្សារដី ជាតិដី និងបង្កើននូវទិន្នផលដំឡូងមី

ភ្ជួរលប់ដំណាំសណ្តែក ឬ ពពួកស្មៅ

- ដាំពណ្តកដំណាំសណ្តែកបាយ សណ្តែកដី សណ្តែកអង្គុយ ឬ ពោត ចន្លោះដំឡូងមី ដើម្បីជួយបង្កើនជីជាតិដី និងកាត់បន្ថយស្មៅ។

ដំណាំចន្លោះរងជាមួយដំឡូងមី

៨. ការគ្រប់គ្រងទឹក

- ដំឡូងមីធន់នឹងភាពរាំងស្ងួត ដុះបានល្អពេលមានសំណើមដី តែមិនធន់នឹងការជាំទឹក។ ពេលរាំងស្ងួតវែង ប្រព័ន្ធសរសៃឬសចាក់ចូលជ្រៅទៅក្នុងដីដើម្បីស្រូបទឹក
- បើរាំងស្ងួត ៣ខែដំបូង បណ្តាលឲ្យកាត់បន្ថយការលូតលាស់មើមដំឡូងមី និងសមត្ថភាពលូតលាស់
- ត្រូវមានប្រភពទឹកស្រោចស្របការពារ ពេលរាំងខ្លាំង ឬចម្រើង ឬស្លឹករុក្ខជាតិគ្របរង ដើម្បីរក្សាសំណើមដី។

៩. បច្ចេកទេសប្រមូលផល និងការគ្រប់គ្រងក្រោយពេលប្រមូលផល

- ការប្រមូលផលអាស្រ័យលើពេលវេលាដាំដុះ
- ពូជស្រាលនៅអាយុ ៥- ៦ខែក្រោយពេលដាំ
- ពូជធ្ងន់នៅអាយុ ៨ខែ-១ឆ្នាំ ឬលើស ក្រោយពេលដាំ
- ពេលស្លឹកឡើងពណ៌លឿង និងចាប់ផ្តើមជ្រុះស្លឹកពីគល់ឡើងលើ
- ដើម្បីទទួលបានប្រាក់ចំណូលច្រើនបន្ទាប់ពីដាំស្រូវចំការ និងពោត ក្នុងរយៈពេល៤ ខែ ត្រូវដាំសណ្តែកបាយ សណ្តែកសៀង និងសណ្តែកដី ក្នុងចន្លោះជួរស្រូវ
- បើមិនមានភ្លៀងត្រូវដាំ ដំណាំឆ្លាស់ដូចជា សណ្តែកអង្គុយ ឬ សណ្តែកដី ក្នុងចន្លោះជួរស្រូវបានដាំពីមុន ។

ការប្រមូលផលដំឡូង

ការហាលសម្ងាត់ដំឡូងមី

១០. ប្រតិទិនដាំដុះ និងតម្រូវការទីផ្សារ

ល.រ	សកម្មភាព	រដូវកាលដាំដុះ											
		មករា	កុម្ភៈ	មីនា	មេសា	ឧសភា	មិថុនា	កក្កដា	សីហា	កញ្ញា	តុលា	វិច្ឆិកា	ធ្នូ
១ -	ផលិតកម្ម												
១	រៀបចំដី												
២	ដាំដុះ												
៣	ធ្វើស្មៅ												
៤	ប្រមូលផល												
១១ -	តម្រូវការទីផ្សារ												
១	ដំឡូងមីមានតម្លៃថ្លៃ												
២	ដំឡូងមីចុះថ្លៃ												

១១. ផែនការលើកម្មស្រូវយលើវិសាលភាពដែលមានស្រាប់

កសិករដែលមានបំណងចង់ដាំ និងវិនិយោគដំណាំដំឡូងមី គួររៀបចំផែនការ អាជីវកម្មនេះឲ្យបានច្បាស់លាស់សិន មុននឹងសម្រេចចិត្តដាំដុះដំណាំដូចជា ១) កត្តាទីផ្សារ (អ្នកទិញ) និងអ្នកប្រកួតប្រជែង (២) បច្ចេកទេសការដាំដុះ (៣) ថវិកាវិនិយោគ ពីដាំដល់ការប្រមូលផលលើកដំបូង (៤) កត្តាប្រឈមផ្សេងៗ (៥) ផែនការបន្ទាប់។

តារាងផែនការអាជីវកម្មដំណាំដំឡូងមី

កាលបរិច្ឆេទចាប់ផ្តើមអាជីវកម្ម.....

រាយមុខទំនិញ	ឯកតា	ចំនួន	តម្លៃ១ឯកតា (រៀល)	តម្លៃសរុប (រៀល)
ពូជដំឡូងមី	រៀល/ដ			
ការរៀបចំដីដោយត្រាក់ទ័រ	រៀល/ថ			
កាត់ដើម	នាក់/ថ			
ដាំ	នាក់/ថ			
ជីគីមី	បារ			
ជីកំប៉ុស្ត	គក្រ			
ពលកម្មដាក់ដី	នាក់/ថ			
ពលកម្មសម្អាតស្មៅរួមទាំងខ្លួនឯង	នាក់/ថ			
ប្រមូលផល	នាក់/ថ			
ដឹកជញ្ជូន	ឡាន			
ពលកម្មចិញ្ច្រាំ និងហាល	នាក់/ថ			

១២. វិភាគសេដ្ឋកិច្ច

តារាងចំណូលចំណាយ ក្នុងផលិតកម្មដំណាំដំឡូងមី

រាយមុខទំនិញ	ឯកតា	ចំនួន	តម្លៃ១ឯកតា (រៀល)	តម្លៃសរុប (រៀល)
១. ចំណាយក្នុងផលិតកម្ម				
ពូជដំឡូងមី	រៀល/ដ			
ការរៀបចំដីដោយត្រាក់ទ័រ	រៀល/ថ			
កាត់ដើម	នាក់/ថ			
ដាំ	នាក់/ថ			
ជីគីមី	បារ			
ជីកំប៉ុស្ត	គក្រ			
ពលកម្មដាក់ដី	នាក់/ថ			

ពលកម្មសម្អាតស្បូវរួមទាំងខ្លួនឯង	នាក់/ថ្ងៃ			
ប្រមូលផល	នាក់/ថ្ងៃ			
ដឹកជញ្ជូន	ឡាន			
ពលកម្មចិញ្ចៀន និងហាល	នាក់/ថ្ងៃ			
សរុបចំណាយក្នុងផលិតកម្ម				
២.ចំណូលពីផលិតកម្ម				
បរិមាណផល	គីក្រា			
សរុបចំណូលពីផលិតកម្ម				
សរុបប្រាក់ចំណេញ= ចំណូលផលិតកម្ម - ចំណាយផលិតកម្ម				

ឯកសារយោង

១. Save and grow cassava: a guide to sustainable production intensification, FAO, 2013
២. Starting a Cassava Farm: IPM Field Guide for extension Agents, IITA. Climate change: vulnerability and impact assessment cassava and vegetable value chains, SNV, 2014
៣. ឯកសារវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីអំពី និរន្តរភាពនៃផលិតកម្ម និងការប្រើប្រាស់ដំឡូងមី នាយកដ្ឋានសហប្រតិការអន្តរជាតិ ២០១៤។
៤. Current Situation of the Cultivation and Processing of Cambodian Cassava and Identify Gaps to China Market, UNDP Cambodia, 2014 ។
៥. កម្រងរូបភាពបច្ចេកទេសកសិកម្មឈ្មួញដើម្បី កសាងសហគមន៍ឆ្នេរទៅនឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជាដោយអង្គការ សេដាក។
៦. ការគ្រប់គ្រងដំណាំដំឡូងមី ប្រកបដោយនិរន្តរភាព នៅអាស៊ី ការស្រាវជ្រាវ និងការអនុវត្ត CIAT, CARDI, The NIPPON FOUNDATION ឆ្នាំ ២០១៥។
៧. ដំណាំដំឡូងមី ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម ឆ្នាំ ២០១៦។
៨. សៀវភៅបែកកម្រងឯកសារកសិកម្មសម្រាប់កសិករកម្ពុជា អាំង សុផល្លែត ២០១៧។
៩. គម្រោងពង្រីកបច្ចេកទេសអនុវត្តន៍ការគ្រប់គ្រងដី ប្រកបដោយចីរភាព (SLM) តាមរយៈកសិករខ្នាតតូចនៅ កម្ពុជា ឡាវ និងភីហ្គង់ដា ឆ្នាំ ២០១៧។

រៀបរៀង និងចោះពុម្ពលើកទី ១ ឆ្នាំ ២០១៨ ដោយ

នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម ក្រោមមូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់
ការអភិវឌ្ឍកសិកម្ម (IFAD) និងឧបត្ថម្ភពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
អាស័យដ្ឋាន ២០០ផ្លូវ នរោត្តម សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា
(ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ)

លេខទូរស័ព្ទ ០២៣ ២២ ១១ ២០

គេហទំព័រ <http://www.khmeragri.info/wordpress>

គេហទំព័រ www.ASPIRE.ORG